

Sopronyi-Thurner Mihály

1878. december 12-én született Márcfalván (Marz) Sopronyi-Thurner Mihály, Sopron egyik legjelentősebb városvezetője, polgármester a soproni népszavazás idején.

Német ajkú család tizedik gyermekeként nevelkedett, édesapja Thurner Mihály körjegyző, édesanyja Stiglitz Rozália volt. Négy felnőttkort megért testvére Fertőrákoson telepedett le.

Alsó és középfokú iskoláit Sopronban és Győrben végezte. Saját bevallása szerint 12 éves korában tanult meg magyarul, Győrben. Beszédeit később polgármesterként is két nyelven írta. Kecskeméten, Budapesten, majd Kolozsváron jogot tanult, Kolozsváron államtudományi doktorátust szerzett. 1905-ben lépett állami szolgálatba a székesfehérvári pénzügyigazgatóságon.

1908-ben került Sopronba, szintén a pénzügyigazgatóságra. 1909-től fogalmazó, 1912 októberétől az intézmény vezetője lett. 1910. október 26-án feleségül vette Prickler Matildot. Első otthonuk az após segítségével a Villator 10. alatti házban volt, ahonnan a 20-as években költöztek a Frankenburg út 5. szám alá. Gyermekeik Mihály, Ferenc és János.

1912-ben került a soproni városi számvevőség élére. A háború alatt egy ideig katonai szolgálatot teljesített, de a város - nélkülözhetlenségére hivatkozva - visszahívta. Tekintélye és népszerűsége folyamatosan növekedett. 1918. augusztus 1-én közfelkiáltással, a törvényhatóság egyhangú határozatával lett az országgyűlési képviselője miatt leköszönő Töpler polgármester utóda. Nagy bizalommal és várakozással fogadták, beiktatáskor első beszédében felvázolta közvetlen és távlati céljait. A háborúhoz kapcsolódó feladatok mellett az özvegyekről, árvákról, rokkantokról való gondoskodás, a közellátás biztosítása volt számára a legfontosabb. Olyan stratégiai célokat jelölt meg, amelyek egész működését végigkísérték és ezek következetes érvényesítése segítette a várost abban, hogy túlélje a vonzáskörzete elvesztésével járó sokkot. Elévülhetetlen érdeme volt az a 1921-es népszavazás győzelmében. Küzdött a háború sújtotta Sopron talpra állításáért, példaképe Lackner Kristóf volt.

Fontosnak tartotta az ipar fejlesztését, többek között a Selyemipar Rt., a Fésűsfonálgyár és a Pamutipar új üzeme szemléltették az eredményeket. Rekonstruálták a város villany- és gázműveit. Az 1920-as években városrendezési munkákra is sort kerített, pl. a Lőver körút kiépítése, a Deák tér rendezése, stb. Jeles építészeti alkotások születtek, mint pl. a Pénzügyi Palota, az Evangélikus Hittudományi kar épülete, a Frankenburg úti társasház. A Thurner-féle lakásépítő programnak köszönhetően több, mint 500 családi ház épülhetett meg. 1921-ben

elkezdődött a Kurucdomb kiépítése, elkészültek a kórház és a Fapiac közötti kislakásos épületek. Megindultak a közmunkák, a csatornázás, amelyek ugyancsak munkaalkalmat jelentettek a szegényebb, képzetlenebb rétegek számára.

Stratégiai elképzelései között előkelő helyet foglalt el a természeti szépségeken alapuló idegenforgalom fejlesztésének gondolata. Kezdeményezésére létrehozták az Idegenforgalmi Részvénytársaságot. Megépült számos szálló és menedékház, közöttük a Lóvér, az István menedékház, a Gruber szálló és a Hubertusz. 1941-re az idegenforgalom a város egyik fő bevételi forrása lett. Egyesületek, társaságok és felsőoktatási intézmények szívesen tartották évi gyűléseiket Sopronban, Thurner várospolitikájában központi helyet foglalt el az iskolaváros gondolata. Személyes érdeme az is, hogy Sopronban talált otthonra 1919-ben az elüldözött Selmecebányai Akadémia. 1923 novemberében indult Sopronban az evangélikus akadémia, amely 1930-ban a pécsi egyetem teológiai fakultásként kapott impozáns épületet a Deák téren. Polgármestersége idején tizenkét új oktatási épületet és két új templomot építettek Sopronban, mely az iskolák, a kultúra és a művészetek városa lett. Kiváló fiatal tehetségek jutottak városi ösztöndíjhoz, mint Mollay Károly és Winkler Oszkár, valamint a várostörténet legkiválóbb művelőit - Thirring Gusztáv, Házi Jenő, Csatkai Endre - is segítette, hogy kiadhassák munkáikat.

Személyesen is részt vett a város legjelentősebb egyesületeinek munkájában. A Frankenburg Irodalmi Kör elnöki tisztségét is betöltötte. 1928. december 14-én - a Húségkapu leleplezésekor - gróf Bethlen István miniszterelnök kezéből átvehette a Magyar Érdemkeresztet. Ezután még 10 évig állt a város élén. A politikától visszavonult, a Soproni Selyemgyár Rt. igazgatójaként azonban továbbra is aktívan tevékenykedett. Az 1941. július 31-i díszközgyűlésen érdemeinek elismerésül a Törvényhatósági Bizottság díszpolgárrá választotta.

A háború után Thurnert megvádolták az általa igazgatott selyemgyár Németországba telepítésének szándékával és megfosztották díszpolgárságától, majd letartóztatták és az Igazoló Bizottság állásvesztésre ítélte. November 26-án a soproni népbíróság felmentette, mivel nem akadt senki a városban, aki ellene vallott volna. 1951-ben utcaseprői állást vállalt, hogy Sopront szolgálva keresse meg a betevőre valót.

1952. április 7-én, 73 évesen szívbénulásban hunyt el Frankenburg utcai házában. 1998-ban, születése 120. évfordulóján, a város postumusz visszaadta díszpolgárságát. „Tekintélyt sugárzó, sötét tónusú, erős akaratot hirdető zömök alakját” ma bronzszobor idézi a Városháza árkádjai alatt.

Irodalom:

Sarkady Sándor (szerk.): Aranykönyv 2000. Sopron: Quint Reklámügynökség, 1999. p. 124-125.

Tiszteben csak a város érdeke és az igazság fog vezetni: a 120 éve született Thurner Mihály polgármester (1878-1952) emlékére Szerk.: Turbuly Éva Sopron: Hillebrand Kft., 1998

Márfi Attila: Thurner Mihály Sopron egykori polgármesterének emlékezete In: Soproni szemle, 53. évf. (1999) 3. sz. p. 315-316.

Internet:

Turbuly Éva: Sopronyi-Thurner Mihály (1878-1952) Hozzáférés:
<http://w3.sopron.hu/nepszavazas1921/Turbulye2.html> Letöltés: 2018. 11. 26.

Sopron Anno weboldala. Hozzáférés: <https://sopronanno.hu/bejegyzes/sopronyi-thurner-mihaly-1878-1952>. Letöltés: 2018. 11. 26.